

Додаток
до рішення сесії Радехівської міської
ради від 15.12.2023 р. № 24

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням сесії Радехівської міської
ради № 24 від « 15 » грудня 2024 р.

Міський голова

Степан КОХАНЧУК

**Програма охорони навколишнього середовища на території
Радехівської міської територіальної громади на 2024-2026 роки**

Погоджено

Голова постійної комісії з
питань планування, бюджету,
фінансів, енергозбереження,
інвестицій та транспорту
_____ **Петра ТКАЧУК**
« 15 » грудня 2023 року

Погоджено

Голова постійної комісії з
питань регламенту, етики,
законності, захисту прав і
законних інтересів громадян
_____ **Василь ЖУК**
«15 » грудня 2023 року

Погоджено

Голова постійної комісії з
питань соціально-
гуманітарного розвитку
територій, інформаційного
забезпечення, освіти,
охорони здоров'я, культури,
молоді і спорту та ЖКГ
_____ **Юлія КУЛИЧ**
« 15 » грудня 2023 року

Погоджено

Голова постійної комісії з
питань землекористування,
архітектури, будівництва,
екології та АПК
_____ **Руслана МУЛЯВКА**
«15 » грудня 2023 року

м. Радехів

2023 рік

ВСТУП

Сучасний екологічний стан навколишнього середовища потребує вжиття природоохоронних заходів спрямованих на підвищення рівня соціально-економічного розвитку громади.

Програма охорони навколишнього природного середовища території Радехівської міської територіальної громади на 2024-2026 роки (далі - Програма) розроблена відповідно до вимог Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” від 25.06.1991 року; Постанови Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 року № 1147 “Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів” та враховуючи “Методичні рекомендації щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання” від 04.12.2006 року № 367.

Підставою для розроблення Програми є наявність проблеми на території громади, підвідомчій міській раді, розв’язання яких потребує залучення бюджетних коштів, коштів Обласного фонду охорони навколишнього середовища, координації спільних дій органу місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій та населення.

1.МЕТА ПРОГРАМИ

Дана програма спрямована на реалізацію державної політики у сфері екології, підтримання природного середовища на належному рівні. Радехівська міської територіальної громади знаходиться в зоні зелених насаджень, тому потрібно постійно дбати про догляд за зеленими насаджаннями, використовувати навколишнє природне середовище з користю для населення, поліпшуючи ґрунтозахисні системи, створюючи захисні зелені лісосмуги, здійснюючи інші заходи щодо охорони навколишнього природного середовища.

Програма розроблена з метою забезпечення екологічної безпеки, захисту життя і здоров’я мешканців територіальної громади від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонії взаємодії суспільства і природи.

Стан екологічної ситуації на території Радехівської міської територіальної громади та обґрунтування необхідності реалізації Програми:

Екологічна ситуація на території Радехівської громади характеризується відносною стабільністю показників - однак багато проблем потребують вирішення:

1.1. Несанкціоноване розміщення твердих побутових відходів населення є суттєвим чинником негативного впливу на земельні та водні ресурси міської ради і здоров’я людей. Накопичення побутового сміття в лісозахисних смугах вдовж автомобільних доріг, в лісонасадженнях, поблизу річок та водоймищ, в зоні житлової забудови - є одним із потенційних джерел забруднення довкілля і являють собою велику загрозу навколишньому природному середовищу та підлягає утилізації. Тому одним із пріоритетних питань захисту навколишнього природного середовища на території ради є охоплення максимальної кількості населення міської ради послугами по вивозу відходів та локалізація стихійних звалищ. Зростанню кількості ТПВ сприяють товари одноразового використання; товари народного споживання з короткочасним терміном служби людині, які ми купуємо, споживаємо та викидаємо не дивлячись на їх залишкову вартість.

Сприяє росту потоку сміття і тара, яка до того ж видозмінює його. Так за останні п'ятдесят років в твердих побутових відходах зменшилась кількість скла та металічних банок, в той же час значно зросла кількість пластику та інших полімерних матеріалів. На

сучасному етапі розвитку суспільства кожна людина за даними статистики в середньому за одну добу створює до 1,5 кг твердих побутових відходів. І мають тенденцію до постійного зростання, що заставляє муніципальну владу всіх міст постійно шукати оптимальні шляхи утилізації відходів своїх громадян.

Необхідно здійснити коригування «Схеми санітарного очищення на території громади» та система роздільного збирання ТПВ, недостатня кількість контейнерів та машин для перевезення і складування ТПВ, у зв'язку із збільшенням кількості вулиць, що обслуговуються.

Пріоритетом у поводженні з відходами має стати діяльність, спрямована на зменшення утворення відходів, роздільне збирання твердих побутових відходів і залучення відходів у процеси виробництва як ресурсів сировини та енергії. Важливим завданням є будівництво другої черги полігону твердих побутових відходів, а також залучення інвесторів для будівництва сортувальної лінії ТПВ.

1.2. Водопостачання та водовідведення. До основних проблем підприємств ВКГ слід віднести: незадовільний технічний стан та високий рівень зношеності основних фондів систем питного водопостачання й водовідведення; застосування застарілих технологій та обладнання у водопровідно-каналізаційних системах; низький рівень використання установлених виробничих потужностей централізованих систем, що потребує їх оптимізації та модернізації; підвищення рівня аварійності систем та інфраструктурних мереж; висока енергоємність наданих послуг із водопостачання та каналізаційних стоків; надмірне енергоспоживання, високий рівень витоків та неврахованих втрат води та інші.

Найскладнішим у фінансовому відношенні є питання будівництва, реконструкції та капітального ремонту каналізаційних мереж, об'єктів зливової каналізації, які належать до комунального майна. Ця природоохоронна інфраструктура експлуатується здебільшого спеціалізованими комунальними підприємствами з ознаками природного монополізму. Через невідповідність тарифів на водовідведення реальним затратам у найближчий час малоперспективним є залучення в цю галузь приватного капіталу. У зв'язку з цим, основними джерелами фінансування заходів із забезпечення нормативної якості водних ресурсів залишаються бюджетні кошти у відповідному пайовому співвідношенні, запозичення органів місцевого самоврядування з можливістю їх компенсації через міжнародні гранти, а також пайова участь окремих водокористувачів на договірних умовах з місцевими радами. Очищення промислових зворотних вод має забезпечуватися виключно водокористувачами з можливим залученням коштів бюджетів у випадках обслуговування ними населених пунктів.

На даний час комунальне підприємство „Радехівське міське ВКГ ” обслуговує 17 км каналізаційних мереж, одну каналізаційно-насосні станції, всі каналізаційні стоки перекачуються на очисні споруди м. Радехова. Централізованим водовідведенням забезпечені всі багатоквартирні житлові будинки, у яких проживає одна третя населення міста.

1.3. Стан озеленення на території Радехівської міської територіальної громади потребує подальшого розширення та коригування.

Зелені насадження в місті представлені у м.Радехів центральним парком , парком біля загальноосвітньої школи №3, скверами по вул. Львівській (біля символічної могили), біля музичної школи ім.. І.Білозора , по вулиці Об'їздній,

Лопатинській, Стоянівській, лісопосадками по вулиці Зеленій та поблизу міського басейну .

Насадження обмеженого користування представлені озелененими територіями присадибної забудови, шкіл, дитячих садків, стадіону «Колос» та інші.

Зелені насадження формують ландшафт населених пунктів, є місцем повсякденного відпочинку населення, вони покращують природне середовище.

Стан зеленої зони територіальної громади такий, що значна частина зелених насаджень досягла вікової межі і потребує негайної заміни в зв'язку із тим, що більшість із них фаутні, напівсухі і знаходяться в аварійному стані; загрожують безпеці людей, будівель та автотранспорту.

Останнім часом все помітнішим стають темпи поширення омели білої та масштаби ураження цим напівпаразитом зелених насаджень вікових дерев в садах, парках та скверах.

Дана проблема є актуальною, тому що ситуація з поширенням омели є мало не надзвичайною і загрожує екологічним лихом так як строк життя заражених омелою дерев становить всього 10-12 років.

Найпростішим і найбільш поширеним методом боротьби з омелою є обрізання уражених гілок, або навіть цілих дерев.

Розвиток зеленого господарства виконується переважно за рахунок створення локальних зелених зон: паркових насаджень, скверів, фруктових садів.

Актуально на сьогодні: забезпечення обслуговування зелених насаджень в межах жилої забудови (прибудинкових територій житлових масивів, територія міського басейну вздовж вулиць та доріг населених пунктів; оновлення існуючих насаджень і створення нових скверів та зеленої зони; ліквідація сухостою, аварійних, фаутних та уражених омелою дерев; кронування дерев та обрізання гілок уражених омелою.

1.4.Боротьба з бур'янами та борщівником Сосновського.

Внаслідок масового розповсюдження рослин борщівника Сосновського на території громади створилася загроза втрати земель для сільськогосподарського виробництва та заподіяння шкоди здоров'ю місцевого населення.

Основними місцями поширення цієї культури є відомчі смуги автомобільних та залізничних шляхів, узбіччя польових доріг, пустирі, звалища, береги річок, яри, присадибні ділянки. Захоплюючи нові площі борщівник пригнічує іншу рослинність, порушує нормальне природне функціонування місцевих екологічних систем і створює навколо себе власну екосистему, неприйнятну для природи тої чи іншої місцевості.

На території Радехівської міської територіальної громади борщівник Сосновського найбільше поширений на прибережних смугах річки Острівка, на території міського басейну, на землях сільськогосподарського призначення та вздовж автомобільних доріг, на околицях сіл тощо.

Найефективніші засоби боротьби – хімічний або механічний, які потрібно використовувати навесні на початку вегетаційного періоду. Проти борщівника рекомендується застосовувати препарати гліфосатної групи, у тому числі: раундап, чистопол, антибур'ян, напал, торнадо.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА НАПРЯМКИ ПРОГРАМИ.

Враховуючи реальний стан довкілля, який сформувався на території, основними завданнями програми охорони навколишнього природного середовища та пріоритетними напрямками екологічної політики міської ради є:

2.1. Охорона і раціональне використання земель.

Забезпечення охорони та раціонального використання земель на території Радохівської територіальної громади:

- Проведення агролісотехнічних заходів на ярах, балках та інших ерозійно небезпечних землях;
- Рекультивація порушених земель та використання родючого шару ґрунту під час проведення робіт, пов'язаних із порушенням земель;
- Рекультивація територій полігонів твердих побутових відходів;
- Засипка і виположування ярів, балок з одночасним їх дренажуванням;
- Заходи, пов'язані з створенням захисних лісових насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів (в тому числі водойм, магістральних каналів, тощо) та полезахисних смуг;
- Поліпшення малопродуктивних земельних угідь;
- Проведення обстеження ґрунтів.
- Боротьба з бур'янами, борщівником Сосновського та карантинними рослинами.
- Утримання газонів та узбіч центральних доріг.

2.2. Охорона і раціональне використання природних ресурсів

- ✓ Ліквідація наслідків буреломів, сніголомів, вітровалів;
- ✓ Ліквідація негативних наслідків техногенного впливу на лісові насадження.
- ✓ Проведення заходів з виявлення запасів природних рослинних ресурсів, затрати на їх охорону і відтворення;
- ✓ Заходи з озеленення – посадка нових зелених насаджень в міському парку, сільських парках, в придорожніх смугах; озеленення вулиць та розширення паркових зон;
- ✓ Заходи по боротьбі з хворобами дерев, зокрема пораженими омелою деревами, виявлення сухостоїв на території громади;
- ✓ Заходи з проведенням робіт пов'язаних з поліпшенням технічного стану та благоустрою водойми- міського басейну та проведення ремонту шлюзів.
- ✓ Утримання клумб, квітників парків та скверів .

2.3. Раціональне використання і зберігання побутових відходів

- ширше впровадження роздільного збору відходів у житловому комплексі
- утилізація біологічних відходів та мулових осадів,
- сортування відходів на полігоні твердих побутових відходів з розширенням асортименту небезпечних відходів, що вилучатимуться із загального потоку для передачі на переробку чи утилізацію
- ліквідація стихійних звалищ ТПВ

2.4. Покращення водопостачання та водовідведення

- впровадженні нових форм і методів фінансового забезпечення інноваційного розвитку.
- реалізації інноваційно-інвестиційного шляху розвитку підприємств ВКГ у сфері водопостачання та водовідведення
- створення гнучкої системи співпраці між приватним сектором і державою, у рамках якої комерційні прагнення ділових структур можуть ефективно поєднуватися з вирішенням ключових загальнонаціональних завдань щодо впровадження інновацій у сферу водопровідно-каналізаційного господарства

- виготовлення проектно-кошторисної документації по вулицях міської територіальної громади; в тому числі оплата інженерно – геологічних та інженерно – геодезичних робіт.
- залучення ініціативних груп мешканців громади для проведення робіт по каналізуванню та їх співфінансування;
- зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, зменшення попадання фекальних стоків у підземні води та річки, ліквідація вигрібних ям;
- забезпечення протягом 2021-2023 років фінансування робіт згідно програми по каналізуванню;
- щорічне, враховуючи реальну ситуацію, коригування Програми з метою визначення першочергових заходів.

3. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ДАНОЇ ПРОГРАМИ Є:

Основним джерелом фінансування Програми є акумуляція коштів міського бюджету та бюджети інших рівнів (обласний фонд охорони навколишнього природного середовища), інші джерела фінансування, не заборонені законодавством:

- ✓ збори за забруднення навколишнього природного середовища, відповідно до статті 46 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- ✓ грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища в результаті господарської та іншої діяльності.
- ✓ цільових та інших добровільних внесків підприємств, установ, організацій та громадян.

Головним розпорядником коштів є Радехівська міська рада.

Замовником та організатором виконання робіт є Радехівська міська рада та комунальні підприємства громади, які замовляють проектно-кошторисну документацію, укладають угоди на виконання робіт.

Перелік об'єктів для виконання робіт визначається Замовником за погодженням з постійною комісією з питань планування, бюджету, фінансів, енергозбереження, інвестицій та транспорту.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗАХОДІ В ПРОГРАМИ.

Виконання Програми надасть можливість забезпечити:

1.Реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього середовища: поліпшення екологічної ситуації, екологічного балансу навколишньої території.

2.Досягнення покращення екологічної ситуації на території буде проводитись в двох напрямках:

- а) впровадження заходів, спрямованих на зменшення прямого та опосередкованого впливу людей і господарств на природу в цілому та (або) окремі її елементи (зменшення антропогенного навантаження на природу);
- б) впровадження заходів, спрямованих на підвищення екологічного рівня території.

Впровадження заходів Програми дозволить досягти наступних результатів:

- зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря;
- попередження забруднення поверхневих і підземних вод внаслідок покращення роботи міських очисних споруд, реконструкції існуючих і будівництва нових каналізаційних мереж;

- залучення приватних інвестицій та відповідно покращення фінансово-господарського становища підприємств ВКГ
- вдосконалення діючого порядку ціноутворення на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, а саме – перехід до стимулюючого тарифоутворення.
- збереження водного балансу; відновлення, підтримка в належному стані джерел питної води;
- покращення стану земель шляхом ліквідації стихійних звалищ ТПВ, запобігання їх утворенню, підвищення рівня організації роботи з населенням щодо поводження з ТПВ;
- зменшення кількості захоронення промислових і твердих побутових відходів внаслідок запровадження новітніх технологій, системи роздільного збору відходів, будівництва об'єктів поводження з відходами (заводів, установок, ліній з переробки та утилізації відходів), посилення контролю за експлуатацією полігонів твердих побутових відходів;
- покращення стану зелених насаджень на території Радехівської територіальної громади за рахунок знесення аварійних, фаутих дерев та сухостою, пухонесучих тополь, розширення паркових зон, боротьба з бур'янами особливо борщівником Сосновського та карантинними рослинами, озеленення вулиць на території громади.
- покращення технічного стану та благоустрою водойм для якісної подальшої експлуатації їх;
 - очищення річок;
 - каналізування вулиць;
 - ліквідація вигрібних ям, що повинно було позитивно вплинути на стабілізацію зсувних процесів на теренах громади;
- підвищення в цілому ефективності функціонування системи каналізаційних мереж комунальних підприємств громади.

ЗАХОДИ
до Програми охорони навколишнього середовища
на території Радехівської міської територіальної громади на 2024-2023 роки

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Джерело фінансування	Відповідальні виконавці
1	2	3	4	5
1	Санітарна очистка прибережних смуг річок	2024-2026 роки	міський бюджет	Міська рада, комунальні підприємства громади
2	Озеленення вулиць на території громади, розширення паркових зон	2024-2026 роки	міський бюджет	Міська рада, спеціалізовані підприємства
3	Ліквідація аварійних, фаутих дерев та сухостою, та дерев заражених омелою, кронування дерев та обрізання гілок дерев заражених омелою 3.1.в житлових масивах та вздовж вулиць; 3.2. на території міського парку і в парках населених пунктів.	2024-2026 роки	міський бюджет	міська рада, спеціалізовані підприємства
4	Боротьба з бур'янами,	2024-2026 роки	міський	міська рада,

	борщівником Сосновського та карантинними рослинами: 4.1. розроблення технології внесення гербіцидів по кожній площі індивідуально 4.2. придбання та внесення гербіцидів 4.3. косіння вручну та механічними транспортними засобами		бюджет	спеціалізовані підприємства, комунальні підприємства громади
5	Закупівля та висадка саджанців дерев і квітів, розбивка клумб, квітників	2024-2026 роки	міський бюджет	міська рада, комунальні підприємства громади
6.	Утримання газонів та узбіч центральних доріг, парків та скверів	2024-2026 роки	міський бюджет	Комунальні підприємства громади
7.	Роботи пов'язані з поліпшенням технічного стану та благоустрою водойм на території громади	2024-2026 роки	міський бюджет, обласний фонд охорони навколишнього середовища	міська рада, спеціалізовані підприємства
8.	Будівництво водопроводів в населених пунктах територіальної громади	2024-2026 роки	міський бюджет, обласний фонд охорони навколишнього середовища	міська рада, спеціалізовані підприємства

9.	Реконструкція мереж централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах територіальної громади	2024-2026 роки	міський бюджет, обласний фонд охорони навколишнього середовища	міська рада, спеціалізовані підприємства
10.	Каналізування вулиць.	2024-2026 роки	міський бюджет, обласний фонд охорони навколишнього середовища	міська рада, комунальні підприємства громади, спеціалізовані підприємства
11.	Ліквідація стихійних звалищ ТПВ	2024-2026 роки	міський бюджет	міська рада, комунальні підприємства громади, спеціалізовані підприємства

Секретар міської ради

Марія КЛИМОЧКО

Паспорт
програми охорони навколишнього середовища
на території Радехівської міської територіальної громади
на 2024-2026 роки

1.Ініціатор розроблення Програми	Радехівська міська рада
2.Дата, номер документу про затвердження Програми	Рішення сесії Радехівської міської ради №24 від 15.12.2023
3.Розробник Програми	Радехівська міська рада
4.Відповідальний виконавець програми	Радехівська міська рада
5. Учасники Програми	Радехівська міська рада Комунальні підприємства громади
6.Термін реалізації Програми	2024-2026 роки
7.Обсяг фінансового ресурсу Програми на 2024 рік	1 200 000,00 грн.
8.Обсяг фінансового ресурсу Програми на 2025 рік	у межах наявного фінансового ресурсу
Програми на 2026 рік	у межах наявного фінансового ресурсу

Міський голова

Степан КОХАНЧУК